

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudkyní JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ing. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **MUDr. Ing. Bc. M. K., Ph.D.**, zastoupena Mgr. Magdalénou Písečkovou, advokátkou se sídlem Žižkova tř. 1914/1a, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 5. 2019, č. j. 55 A 14/2018 – 60, ve znění opravného usnesení ze dne 9. 7. 2019, č. j. 55 A 14/2018 – 68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 5. 2019, č. j. 55 A 14/2018 – 60, ve znění opravného usnesení ze dne 9. 7. 2019, č. j. 55 A 14/2018 – 68. Tímto rozsudkem krajský soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 14. 9. 2018, č. j. KUJCK 114278/2018, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, odboru sociálních věcí, ze dne 20. 7. 2018, č. j. OSV/9141/2018-12.

[2] Podle uvedeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalobkyně spáchala přestupek podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně

dětí, v relevantním znění (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“), kterého se dopustila tím, že ve stanovené lhůtě 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 9. 8. 2017, č. j. OSV/10188/2017-5, ve spojení s rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 10. 2017, č. j. KUJCK 116705/2017, tedy od 18. 10. 2017 nejméně do 25. 6. 2018, nesplnila uloženou povinnost využít odbornou poradenskou pomoc Krizového centra pro děti a rodinu v Jihočeském kraji, z.ú. (dále též „krizové centrum“). Žalobkyně si nezajistila v krizovém centru první termín konzultace, který měla následně oznámit správnímu orgánu I. stupně, a ani s krizovým centrem nijak nespolečupracovala, čímž jako rodič úmyslně nesplnila povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, o jejímž uložení rozhodl správní orgán I. stupně podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Za uvedený přestupek byla žalobkyni uložena dle § 59d odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí pokuta ve výši 3000 Kč a dále povinnost nahradit náklady řízení spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč.

[3] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně odvolání, které žalovaný výše zmiňovaným rozhodnutím ze dne 14. 9. 2018, č. j. KUJCK 114278/2018, zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Žalovaný se zcela ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně, přičemž uvedl, že žalobkyně sice již dříve navštívila krizové centrum, avšak nově uloženou povinnost zajistit si první termín konzultace, který měla oznámit správnímu orgánu I. stupně, nesplnila. Žalobkyně s krizovým centrem ani dále nespolečupracovala. Žalovaný zdůraznil, že předmětem řízení je pouze posouzení toho, zda žalobkyně splnila povinnost jí uloženou správním orgánem I. stupně, nikoliv to, že žalobkyně spolupracovala s jinými poradenskými zařízeními, či e-mailová komunikace žalobkyně s jejím bývalým manželem. Tyto skutečnosti nebyly podle žalovaného relevantní pro přezkoumání rozhodnutí o spáchaném přestupku.

[4] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, v níž připomněla, že s ohledem na § 50 odst. 3 správního řádu má správní orgán i bez návrhu zjistit všechny okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení. Žalobkyně si je vědoma, že sice naplnila formální znaky přestupku, avšak v daném případě nelze bez dalšího dovodit, že byl naplněn rovněž materiální znak přestupku. Žalovaný pochybil, když nezohlednil skutečnost, že žalobkyně již od roku 2016 spolupracuje s poradenskými zařízeními, která poskytují služby ve vlastně totožné oblasti jako krizové centrum, což podle žalobkyně snižuje společenskou škodlivost jejího jednání takovým způsobem, že vůbec nebyl naplněn materiální znak přestupku. Žalobkyně v tomto ohledu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, publ. pod č. 2011/2010 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz).

[5] Žalobkyně se domnívá, že vzhledem ke dlouhodobé spolupráci s poradenskými organizacemi nijak neohrozila zákonem chráněný zájem, kterým je blaho dětí, ochrana rodiny a vzájemné právo dětí a rodičů na rodičovskou výchovu a péči. Přestupek podle § 59d odst. 1 písm. d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí dopadá podle žalobkyně zejména na případy, kdy ze strany rodiče není orgánu sociálně-právní ochrany dětí poskytována součinnost při řešení rodičovského konfliktu či dochází k manipulaci dítěte ze strany druhého rodiče. Žalobkyně se správním orgánem I. stupně spolupracovala, jelikož na jeho předchozí výzvu krizové centrum dne 20. 12. 2016 navštívila. Žalobkyně však měla dlouhodobě výhrady k přístupu správního orgánu I. stupně a nedůvěřovala tak ani

pokračování

krizovému centru, které je podle ní se správním orgánem I. stupně funkčně propojeno. Navázala proto spoluprací s nezávislými poradenskými zařízeními. Žalobkyně závěrem upozornila na to, že v rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 9. 8. 2017, č. j. OSV/10188/2017-5, kterým jí byla stanovena povinnost využít odbornou poradenskou pomoc krizového centra, nebylo zdůvodněno, z jakého důvodu správní orgán I. stupně určil právě toto konkrétní poradenské zařízení. Žalobkyně se domnívá, že uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc mělo sloužit pouze jako určité vodítko k tomu, kam se má stěžovatelka obrátit, a nelze ji tak sankcionovat za to, že zvolila jiné zařízení. Žalobkyně z těchto důvodů navrhl, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud žalobu rozsudkem ze dne 29. 5. 2019, č. j. 55 A 14/2018 – 60, ve spojení s opravným usnesením ze dne 9. 7. 2019, č. j. 55 A 14/2018 – 68, zamítl jako nedůvodnou.

[7] Krajský soud uvedl, že v případě žalobkyně je materiální stránka přestupku dána již naplněním skutkové podstaty přestupku dle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, jelikož žalobkyně nesplnila povinnost využít odbornou poradenskou činnost, o jejímž uložení bylo pravomocně rozhodnuto. Materiální stránku neměl v případě žalobkyně správní orgán I. stupně povinnost zkoumat, jelikož nenastaly výjimečné skutečnosti, kvůli nimž by společenská nebezpečnost skutku nedosahovala ani minimální hranice typové nebezpečnosti přestupku a jejichž nezohlednění by tak vedlo k výsledku zjevně rozpornému s účelem a funkcí správního trestání. Je zcela irelevantní, že žalobkyně navštěvovala jiná poradenská zařízení, jestliže jí byla uložena povinnost využít konkrétního krizového centra, což žalobkyně neučinila. Žalovaný se touto námitkou podle krajského soudu zabýval dostatečně, přičemž uvedené skutečnosti nebyly předmětem řízení, ani to, že v rozhodnutí o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc nebylo zdůvodněno, z jakého důvodu bylo vybráno právě dané krizové centrum. Žalobkyně měla právo jiná odborná zařízení navštěvovat, ale pro řízení o přestupku bylo rozhodné pouze to, zda žalobkyně navštěvovala dané krizové centrum, či nikoliv. Nedůvodnou shledal krajský soud i námitku žalobkyně, podle níž v napadeném rozhodnutí žalovaný nezjistil všechny rozhodné skutečnosti ve smyslu § 50 odst. 3 správního řádu.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[9] Stěžovatelka zopakovala argumentaci uvedenou v žalobě. Zdůraznila, že se správní orgán I. stupně ani žalovaný nezabývali v průběhu správního řízení o přestupku tím, zda stěžovatelka naplnila materiální stránku přestupku. Krajský soud dle ní zcela nesprávně zhodnotil, že se správní orgány neměly zabývat materiální stránkou přestupku, jelikož v řízení nebyly zjištěny žádné významné skutečnosti, jejichž nezohlednění by vedlo k výsledku zjevně rozpornému s účelem a funkcí správního trestání.

[10] Stěžovatelka má za to, že v daném případě existovaly okolnosti, které snižovaly nebezpečnost jejího jednání, a to takovým způsobem, že vůbec nemohla být naplněna materiální stránka přestupku. Stěžovatelka v průběhu řízení opakovaně uváděla, že s ohledem na partnerské a rodičovské spory, které měla s bývalým manželem, navázala spolupráci s jinými poradenskými zařízeními, která poskytují služby v totožných oblastech jako krizové centrum, jehož návštěva jí byla správním orgánem I. stupně uložena. Stěžovatelka krizovému centru nedůvěřovala, neboť toto krizové centrum bylo vybráno správním orgánem I. stupně, který má neobjektivní přístup vůči ní a současně „nadržuje“ jejímu bývalému manželovi, na což stěžovatelka dlouhodobě upozorňuje. Stěžovatelka uvedla, že např. ze strany sociální pracovnice správního orgánu I. stupně došlo ke schválení fiktivního bytu, ve kterém měl mít bývalý manžel zázemí pro jejich společné nezletilé děti. Na podporu svého tvrzení navrhla k důkazu rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 0 P 161/2016. Stěžovatelka proto navázala spolupráci s odlišnými zařízeními poskytujícími služby v totožné oblasti jako krizové centrum, kdy neměla pochyb o jejich nestranném a profesionálním přístupu.

[11] Stěžovatelka dále namítá, že krajský soud pouze konstatoval, že v předmětné věci nebyly přítomny okolnosti, které by vedly ke snížení společenské nebezpečnosti, aniž by však tyto úvahy jakkoliv dále rozvedl či odůvodnil. Stěžovatelka tak považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, jelikož z něj není zřejmé, z jakých důvodů považoval krajský soud stěžovatelkou namítanou návštěvu jiných poradenských zařízení za okolnost natolik nevýznamnou, že ji nezohlednil při úvaze o tom, zda bylo povinností správních orgánů posuzovat v daném případě materiální stránku přestupku.

[12] Stěžovatelka závěrem odkázala na již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, a namítla, že v jejím případě krajský soud vůbec podrobněji neanalyzoval skutečnost, že stěžovatelka navštěvovala jiná poradenská zařízení, která poskytují totožné služby jako krizové centrum, ale omezil se na konstatování, že spolupráce stěžovatelky s těmito zařízeními je pro přezkum rozhodnutí o spáchání přestupku irelevantní. Pokud by se však krajský soud dostatečně zabýval těmito okolnostmi, musel by dospět k závěru, že spolupráce stěžovatelky s jinými poradenskými zařízeními poskytujícími totožné služby jako krizové centrum snižuje společenskou nebezpečnost jednání stěžovatelky takovým způsobem, že vůbec nemohlo dojít ke spáchání přestupku.

[13] Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pokud stěžovatelka nesouhlasila s uložením povinnosti navštívit toto konkrétní vybrané poradenské zařízení, protože se domnívala, že je neobjektivní, mohla se domáhat ochrany v soudním řízení a požadovat zrušení uložené povinnosti či změnu na jiné poradenské zařízení, což však stěžovatelka neučinila. Stěžovatelka sice navštěvovala jiná poradenská zařízení, ta však mají odlišnou specializaci než krizové centrum, jehož cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi, zaměřuje se na řešení partnerských konfliktů vznikajících při výchově nezletilých a styku s nimi a je tzv. pověřenou organizací podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

pokračování

[15] Žalovaný dále uvedl, že správní orgán I. stupně v rámci práce s rodinou stěžovatelky uzavřel, že je nezbytné, aby se rodiče podrobili odborně poradenské činnosti poskytované právě krizovým centrem, které se na konkrétně zjištěné potřeby rodiny zaměřuje. Bývalý manžel stěžovatelky tuto spolupráci zahájil dobrovolně, stěžovatelka nikoliv. Žalovaný dále uvádí, že po celou dobu projednávání dané otázky nebyla tvrzená neobjektivnost vybraného poradenského zařízení ničím prokázána.

[16] Žalovaný závěrem zdůraznil povinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí přijmout taková opatření podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která směřují k ochraně dítěte v situaci, kdy jsou ohrožena jeho práva na příznivý vývoj a řádnou péči. Mezi tato opatření spadá i uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Jednání stěžovatelky bylo nesouladné s právními předpisy a naplnilo všechny znaky přestupku podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Žalovaný shledal napadené rozhodnutí krajského soudu za zákonné a přezkoumatelné, proto navrhl, aby byla kasační stížnost stěžovatelky zamítnuta jako nedůvodná.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[19] Podstata kasačních námitek spočívá v tom, že žalovaný ani krajský soud nezohlednili skutečnost, že stěžovatelka navštěvovala jiná poradenská zařízení, což je podle stěžovatelky okolnost, která snížila nebezpečnost jejího jednání takovým způsobem, že vůbec nebyla naplněna materiální stránka přestupku.

[20] Podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí může obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud rodiče „*nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem*“. Pokud rodič takto uloženou povinnost nesplní, dopustí se podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí přestupku, za který lze dle § 59d odst. 2 téhož zákona uložit pokutu do výše 20 000 Kč.

[21] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že se správní orgán I. stupně, jakožto orgán sociálně-právní ochrany dětí, zabýval problematickou rodinou situací stěžovatelky a jejího bývalého manžela ohledně výchovy jejich nezletilých dětí a péče o ně. Od počátku bylo ze strany správního orgánu I. stupně stěžovatelce a jejímu bývalému

manželovi doporučováno, aby navázali spolupráci s krizovým centrem. Stěžovatelka byla rovněž upozorněna, že pokud nenaváže spolupráci s krizovým centrem dobrovolně, bude správní orgán I. stupně nucen zahájit správní řízení o uložení povinnosti využít pomoci odborného poradenského zařízení podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

[22] Vzhledem k tomu, stěžovatelka spolupráci s krizovým centrem (kromě jedné návštěvy) nenavázala, uložil správní orgán I. stupně stěžovatelce rozhodnutím ze dne 9. 8. 2017, č. j. OSV/10188/2017-5, povinnost využít odbornou poradenskou pomoc krizového centra. Toto rozhodnutí odůvodnil správní orgán I. stupně tím, že po dlouhodobém působení na stěžovatelku a jejího bývalého manžela dospěl k závěru, že spolu nejsou schopni konstruktivně komunikovat o potřebách svých dětí a shodnout se na jednotném výchovném přístupu. Správní orgán I. stupně uvedl, že bývalý manžel stěžovatelky s krizovým centrem spolupracuje a pravidelně navštěvuje podpůrně terapeutické skupiny pro muže, a proto správní orgán zahájil řízení o uložení povinnosti navštěvovat odborné poradenské zařízení vůči stěžovatelce, která s krizovým centrem nespolupracovala.

[23] Stěžovatelka se proti rozhodnutí o uložení povinnosti odvolala s tím, že nepovažuje návštěvu krizového centra za potřebnou vzhledem k tomu, že má odborné znalosti, jelikož je vysokoškolská pedagožka a lékařka. Podle stěžovatelky nedošlo v posledních dvou měsících k zásahu orgánu sociálně-právní ochrany dětí při předávání dětí mezi ní a jejím bývalým manželem. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 10. 2017, č. j. KUJCK 116705/2017, odvolání stěžovatelky zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil, přičemž měl na základě zjištěného skutkového stavu věci za prokázané, že jsou zde důvody pro uložení povinnosti stěžovatelce využít odbornou poradenskou pomoc, a to v krizovém centru. Oběma rodičům bylo dlouhodobě a opakovaně doporučováno navázat spolupráci s poradenským zařízením, avšak k dobrovolnému navázání došlo pouze ze strany bývalého manžela stěžovatelky. V rodinách, kde mezi rodiči existuje vyhrocený spor, je zapotřebí dlouhodobá poradenská a terapeutická práce a je zcela patrné, že je zapotřebí účast obou rodičů na párové konzultaci, aby mohlo dojít ke sjednocení péče a výchovy o nezletilé děti po rozvodu.

[24] Ze spisu nevyplývá, že by se stěžovatelka proti rozhodnutí o uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc krizového centra dále bránila, že by tedy napadla zmiňované rozhodnutí žalovaného v této věci správní žalobou, ač k tomu byla jistě oprávněna. Přesto stěžovatelka nenavázala s krizovým centrem žádnou spolupráci. Z tohoto důvodu správní orgán I. stupně následně rozhodl o tom, že se stěžovatelka tímto svým jednáním dopustila přestupku podle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

[25] Stěžovatelka své tvrzení, že v jejím případě nebyla naplněna materiální stránka přestupku, opřela o skutečnost, že navštěvovala jiná poradenská zařízení, jelikož krizovému centru ani správnímu orgánu I. stupně nedůvěřovala. Jak již však bylo konstatováno, pokud se stěžovatelka domnívala, že krizové centrum není objektivním poradenským orgánem pro řešení její rodinné situace nebo že není nutné, aby jí byla taková odborná pomoc poskytnuta, mohla se v soudním řízení domáhat zrušení rozhodnutí správních orgánů ve věci uložení povinnosti odbornou pomoc daného krizového centra využít.

pokračování

[26] Vzhledem k tomu, že uvedená rozhodnutí správních orgánů jsou pravomocná a nebyla správním soudem ani jiným k tomu příslušným orgánem zrušena, vztahuje se na ně presumpce zákonnosti a správnosti aktů vydaných orgány veřejné správy (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 8 Afs 42/2013 – 94, publ. pod č. 3318/2016 Sb. NSS, a ze dne 27. 9. 2012, č. j. 5 As 56/2011 – 189). Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů ve věci uložení povinnosti stěžovatelce využít odbornou pomoc krizového centra je tak třeba považovat za zákonná a správná. Správní soudy proto nejsou oprávněny se v nyní posuzované věci zabývat námitkami stěžovatelky ohledně neobjektivnosti krizového centra či správního orgánu I. stupně, jelikož se netýkají rozhodnutí správních orgánů o spáchání přestupku, ale jim předcházejících rozhodnutí, která stěžovatelka mohla napadnout samostatnou správní žalobou (a případný zamítavý rozsudek krajského soudu následně kasační stížností).

[27] Je přitom zřejmé, že stěžovatelka nesplnila povinnost využít odbornou poradenskou pomoc krizového centra uloženou správním orgánem I. stupně, a naplnila tak formální znaky přestupku podle § 59 odst. 1 písm. d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Rozporné však je, zda stěžovatelka naplnila svým jednáním také materiální znaky přestupku, jelikož spolupracovala s jinými poradenskými zařízeními.

[28] Materiální stránka přestupku v podobě společenské škodlivosti je jakýmsi hmotněprávním korektivem v tom smyslu, že pokud absentuje, nejedná se vůbec o přestupek (k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007 – 135, publ. pod č. 1338/2007 Sb. NSS). Při zkoumání odpovědnosti za přestupek je tak správní orgán povinen zjišťovat i naplnění jeho materiální stránky.

[29] Obecně lze ovšem vycházet z premisy, že již stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty přestupku zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň společenské nebezpečnosti zpravidla vyšší než nepatrný (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012 – 28). V rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 - 45, na který se stěžovatelka odvolávala, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[p]okud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek“*. Okolnostmi, jež snižují společenskou škodlivost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou podle uvedeného rozsudku být zejména *„význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele, míra jeho zavinění a jeho pohnutka“*. Ačkoliv byly tyto závěry učiněny ve vztahu k předchozí právní úpravě, tedy zákonu č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který v § 2 odst. 1 definoval přestupek i za pomoci materiálního znaku (*„Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“*), lze je uplatnit i na nyní účinný a na posuzovaný přestupek stěžovatelky se vztahující zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, neboť i jeho definice přestupku uvedená v § 5 tohoto zákona obsahuje obdobný materiální znak (*„Přestupkem je společensky*

škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.“).

[30] Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s krajským soudem shrnuje, že při naplnění formální stránky přestupku bude zpravidla naplněna i stránka materiální, nebudou-li v konkrétním případě přítomny okolnosti, které by byly způsobilé výrazně snížit společenskou škodlivost typickou pro daný přestupek. Podle stěžovatelky je takovou okolností to, že navštěvovala jiná poradenská zařízení. Tato skutečnost však nemá pro posuzování společenské škodlivosti jednání stěžovatelky, tedy zda byla naplněna materiální stránka přestupku, význam.

[31] Správní orgán I. stupně uložil stěžovatelce povinnost navštívit krizové centrum z toho důvodu, že považoval za nezbytné, aby se stěžovatelce a jejímu bývalému manželovi pod dohledem odborníků podařilo překonat vzájemné neshody, které nepříznivě ovlivňovaly vývoj jejich nezletilých dětí. Návštěvy krizového centra doporučoval správní orgán I. stupně oběma rodičům již od počátku jejich konfliktu ohledně výchovy jejich dětí a styku s nimi, a to právě z důvodu zaměření krizového centra na řešení partnerských konfliktů a také proto, že se jedná o tzv. pověřenou organizaci podle § 4 odst. 2 písm. d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která je odborně způsobilá k poskytování sociálně-právní ochrany dětí. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že smyslem stěžovatelce uložené povinnosti bylo zajistit dlouhodobou poradenskou a terapeutickou práci, kdy je zapotřebí účast obou rodičů na párové konzultaci. Vzhledem k tomu, že bývalý manžel stěžovatelky krizové centrum následně pravidelně navštěvoval, bylo účelné, aby i stěžovatelka docházela do určeného poradenského zařízení, aby mohla být řešena situace mezi ní a jejím bývalým manželem týkající se jejich společných dětí.

[32] Stěžovatelka navštěvovala jiná poradenská zařízení, konkrétně organizace Bílý kruh bezpečí, z.s. a Jihočeská RŮŽE z. s., které se dle spisového materiálu zaměřují na pomoc obětem trestných činů a matkám v tíživých životních situacích. Stěžovatelčina spolupráce s těmito organizacemi s ohledem na charakter poskytovaných služeb a na to, že poradenství v těchto zařízeních probíhalo bez účasti stěžovatelčina bývalého manžela, zjevně nemohla nahradit účel, který sledoval správní orgán I. stupně tím, že stěžovatelce uložil povinnost využít odbornou poradenskou pomoc krizového centra.

[33] Nejvyšší správní soud neshledal v daném případě žádné specifické okolnosti, které by byly způsobilé snížit společenskou škodlivost jednání stěžovatelky natolik, aby nebyl dán materiální znak posuzovaného přestupku. Ve shodě s krajským soudem dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v případě stěžovatelky neexistovaly takové výjimečné skutečnosti, jejichž nezohlednění by vedlo k výsledku zjevně rozpornému s účelem a funkcí správního trestání, a proto nebylo povinností správních orgánů se v žalobou napadených rozhodnutích explicitně vyjadřovat k materiální stránce jednání stěžovatelky. V předmětné věci je irelevantní, že stěžovatelka navštěvovala jiná poradenská zařízení, jelikož jí byla z výše uvedených důvodů uložena povinnost spolupracovat s krizovým centrem a tuto povinnost stěžovatelka nesplnila.

[34] Nejvyšší správní soud nad rámec nutného odůvodnění dodává, že se i přes výše uvedené správní orgán I. stupně materiální stránkou přestupku zabýval. Z jeho odůvodnění se podává, že správní orgán I. stupně přistoupil k uložení povinnosti stěžovatelce využít

pokračování

odbornou poradenskou pomoc z toho důvodu, že spory mezi stěžovatelkou a jejím bývalým manželem pokračovaly. Stěžovatelka a její bývalý manžel se v době rozhodování správního orgánu I. stupně účastnili soudních řízení ohledně péče o své nezletilé děti a styku s nimi a řešení jejich sporů probíhalo také prostřednictvím podaných trestních oznámení. Správní orgán I. stupně zdůraznil, že podle § 5 zákona o sociálně-právní ochraně dětí je předním hlediskem zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a výživu. Uzavřel, že stěžovatelka naplnila veškeré znaky přestupku, jelikož její jednání je společensky škodlivé tím, že ohrozila zájem chráněný zákonem o sociálně právní ochraně dětí.

[35] Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s hodnocením správních orgánů i krajského soudu, že v projednávané věci byla materiální stránka přestupku vzhledem k okolnostem případu dána již naplněním skutkové podstaty přestupku dle § 59d odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Jak vyplývá z výše uvedeného, napadený rozsudek krajského soudu shledal Nejvyšší správní soud i přes uplatněné stížní námitky plně přezkoumatelným a rovněž zákonným, jelikož spočívá ve správném posouzení právní otázky.

[36] Nejvyšší správní soud přitom neprováděl stěžovatelkou navržený důkaz rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 9. 2018, sp. zn. 0 P 161/2016, neboť ho pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti neshledal relevantním.

IV.

Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[38] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči neúspěšné stěžovatelce právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 28. ledna 2022

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu